

MU-130

March-2019

B.Ed., Sem.-II (New)

A-04 : Learning & Teaching

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

- સૂચના : (1) બધા પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
(2) વિકલ્પો આંતરિક છે.
(3) જમણી બાજુના અંક પ્રશ્નોના ગુણ દર્શાવે છે.

1. (A) નીચેના કોઈ એક પ્રશ્ન સમૂહનો જવાબ આપો : 14

- (1) કમ્પ્યુટર આધારિત શિક્ષણ વિષે વિસ્તૃત નોંધ લખો.
(2) સ્મૃતિની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરી, સ્મૃતિ વધારવાના ઉપાયો વિગતવાર જણાવો.
અથવા

- (1) અધ્યયન એટલે શું ? અધ્યયનના મુખ્ય ત્રણ ક્ષેત્રો સમજાવો.
(2) જ્ઞાનાત્મકતા અને અધ્યયન પર અસર કરતાં સામાજિક અને સાંસ્કૃતિક પરિબલોની ચર્ચા કરો.

(B) નીચે આપેલા છ હેતુલક્ષી પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ ચાર પ્રશ્નોના જવાબ આપો : 4

- (1) બહુ સાંવેદનિક અધ્યયન એટલે શું ?
(2) સ્વાધ્યાય અભિગમના બે લાભ જણાવો.
(3) વિસ્મૃતિ એટલે શું ?
(4) અધ્યયન શું નથી ?
(5) અધ્યયન અને પરિપક્વતા વચ્ચેનો ભેદ દર્શાવતું ઉદાહરણ આપો.
(6) ટેલીકોન્ફરન્સિંગ એટલે શું ?

2. (A) નીચેના કોઈ એક પ્રશ્ન સમૂહનો જવાબ આપો : 14

- (1) શાસ્ત્રીય અભિસંધાન અને કારક અભિસંધાનના શૈક્ષણિક ફલિતાર્થોની ચર્ચા કરો.
(2) અધ્યયન સંકમણના પ્રકારોની ઉદાહરણ સાથે ચર્ચા કરો.

અથવા

- (1) થોર્નડાઈકે આપેલા અધ્યયનના સિદ્ધાંતના પ્રયોગનું વર્ણન કરી તેના શૈક્ષણિક ફલિતાર્થો ચર્ચો.
(2) અધ્યયનમાં અભિપ્રેરણા અને રસની ભૂમિકા સ્પષ્ટ કરો.

(B) નીચે આપેલા પાંચ હેતુલક્ષી પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નોના જવાબ આપો :

3

- (1) ગેસ્ટાલ્ટ અધ્યયન સિદ્ધાંત શું છે ?
- (2) અધ્યયન સંક્રમણ એટલે શું ?
- (3) સમગ્રતાના સિદ્ધાંતના પ્રણેતાઓના નામ જણાવો.
- (4) અભિસંપિત પ્રતિચાર સમજાવો.
- (5) પ્રેરણાની વ્યાખ્યા આપો.

3. (A) નીચેના કોઈ એક પ્રશ્ન સમૂહનો જવાબ આપો :

14

- (1) વ્યવસાયની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરો અને શિક્ષકની વ્યાવસાયિક નીતિમત્તા વિશે નોંધ લખો.
- (2) પ્રો. નેડ ફ્લેન્ડરે આપેલ વર્ગવ્યવહારનું વર્ગીકરણ સમજાવો.

અથવા

- (1) વર્ગવ્યવહાર વિશ્લેષણના સોપાનો ઉદાહરણ આપી સમજાવો.
- (2) અધ્યાપન એટલે શું ? અધ્યાપનની વ્યવસાય તરફની લાક્ષણિકતાઓ જણાવો.

(B) નીચેના છ હેતુલક્ષી પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ ચારના જવાબ આપો :

- (1) શિક્ષકે કરવાના કાર્યોની યાદી બનાવો.
- (2) “સમગ્ર થી અંશ તરફ” અધ્યાપન સૂત્રની ઉપયોગિતા જણાવો.
- (3) “વિશિષ્ટ થી સામાન્ય તરફ” અધ્યાપન સૂત્રના ઉપયોગનું ઉદાહરણ આપો.
- (4) વર્ગવ્યવહાર વિશ્લેષણની મર્યાદાઓ જણાવો.
- (5) અધ્યાપન સૂત્રોનું મહત્ત્વ દર્શાવતા ચાર મુદ્દા લખો.
- (6) “મૂર્ત થી અમૂર્ત તરફ” અધ્યાપન સૂત્રની ઉપયોગિતા શી છે ?

4. (A) નીચેના કોઈ એક પ્રશ્ન સમૂહનો જવાબ આપો :

- (1) સંકલ્પના પ્રાપ્તિ પ્રતિમાન ઉદાહરણ સાથે સમજાવો.
- (2) એડવાન્સ ઓર્ગેનાઈઝર મોડેલના સોપાનો સ્પષ્ટ કરો.

અથવા

- (1) પૂછપરછ તાલીમ પ્રતિમાનનો વર્ગખંડમાં ઉપયોગ કરવા માટેના નિયમો જણાવો.
- (2) શિક્ષણ પ્રતિમાનના આધારભૂત તત્ત્વોની ચર્ચા કરો.

(B) નીચેના પાંચ હેતુલક્ષી પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ ત્રણના ઉત્તર આપો :

- (1) શિક્ષણ પ્રતિમાનની વ્યાખ્યા આપો.
- (2) સંકલ્પના એટલે શું ?
- (3) અર્થપૂર્ણ અધ્યયનની સંકલ્પના કોણે આપી ?
- (4) શોધ પ્રક્રિયા પ્રતિમાનની ધોષ અસરો જણાવો.
- (5) શિક્ષણ પ્રતિમાન તથા પરંપરાગત શિક્ષણ વચ્ચેના તફાવતના ચાર મુદ્દા લખો.

MU-130

March-2019

B.Ed., Sem.-II (New)

A-04 : Learning & Teaching

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

- Instructions :**
- (1) All questions are compulsory.
 - (2) Options are internal.
 - (3) Figures to the right indicate full marks of the questions.

1. (A) Give answer of any one group of questions : 14

- (1) Write detailed note about computer assisted instruction.
- (2) Clarify the concept of memory. Describe the remedies to improve memory.

OR

- (1) What is learning ? Explain main three domain of learning.
- (2) Discuss socio-cultural factors influencing cognition and learning.

(B) Answer any four questions : 4

- (1) What is multi sensory learning ?
- (2) Mention two benefits of self learning.
- (3) What is forgetting ?
- (4) What is not learning ?
- (5) Give an example showing the difference between learning and maturity.
- (6) What is teleconferencing ?

2. (A) Give answer of any one group of questions : 14

- (1) Discuss the educational implications of classical conditioning and operant conditioning theories of learning.
- (2) Discuss types of transfer of learning with example.

OR

- (1) Describe the experiment and educational implications of principle of learning given by Thorndike.
- (2) Clarify the role of interest and motivation in learning.

- (B) Answer any three questions : 3
- (1) What is Gestalt theory of learning ?
 - (2) What is transfer of learning ?
 - (3) Name the psychologists who gave the theory of wholeness.
 - (4) Explain Conditioned Response (CR).
 - (5) Define Motivation.

3. (A) Give answer of any one group of question : 14
- (1) Clarify the concept of profession and write a note about teacher's professional ethics.
 - (2) Explain the classification of classroom interaction given by Professor Ned Flanders.

OR

- (1) Illustrate with example the steps of classroom interaction analysis.
 - (2) What is teaching ? State the characteristics of teaching as profession.
- (B) Answer any four : 4
- (1) Prepare a list of task to be done by a teacher.
 - (2) Mention importance of maxim of teaching. "From whole to part."
 - (3) Give an example of use of "From particular to general" maxim of teaching.
 - (4) State limitations of classroom interaction analysis.
 - (5) Write any four points showing the importance of maxims of teaching.
 - (6) What is the importance of "From concrete to abstract" maxim of teaching ?

4. (A) Give answer of any one group of question : 14
- (1) Illustrate with example the concept attainment model.
 - (2) Clarify the steps of advance organizer model.

OR

- (1) Mention principles of using inquiry training model in the classroom.
 - (2) Discuss the basic elements of models of teaching.
- (B) Answer any three questions : 3
- (1) Define models of teaching.
 - (2) What is Concept ?
 - (3) Who gave the concepts of meaningful learning ?
 - (4) State nutrient effects of inquiry training model.
 - (5) Write four points of differences between models of teaching and traditional teaching.